

011 The Talmud Podcast

Baba Metzia 33b - Class 5 - Rabbi Eliyahu Mitterhoff

Baba Mezia 33b

לבעל הפקדון: גמ' למה ליה למתני בהמה ולמה ליה למתני כלים צריכי דאי תנא בהמה הוה אמינא בהמה הוא דמקני ליה כפילא משום דנפיש טירחה לעיולה ולאפוקה אבל כלים דלא נפיש טירחיהו אימא לא מקני ליה כפילא ואי תנא כלים הוה אמינא כלים הוא דמקני ליה כפילא משום דלא נפיש כפלייהו אבל בהמה דכי טבח ומכר משלם תשלומי ד' וה' אימא לא מקני ליה כפילא צריכא מתקיף לה רמי בר חמא והא דאינן אדם מקנה דבר שלא בא לעולם ואפילו ד' ר' מ' דאמר אדם מקנה דבר שלא בא לעולם ה"מ כגון פירות דקל דעבידי דאתו אבל הכא

Baba Mezia 33b Rashi

המפקיד. ולא רצה לישבע שזעם שומרים שלא פשע זה ושלא שלח זה יד' שהיה יכול ליפטר בשטעיה זו שהרי אמרו כו': ל'מ' שהפקדון אצלו. דכיון דשילם קנה כל' תשלומיה וצגמל' מפרש טעמא: גמ' דמקני ליה כפילא. הנעלים מקנין לשומר כפל העתיד להשתלם כדאמר לקמן' שצטעה שמסרה לו לשומר על מנת כן מסרה שאלס חגגז וירצה וישלם יהא כפל שו': אימר לא מקנה ליה כפילא. לא מסרה לו מתחילה על מנת כן: דלא נפיש כפלייהו. שאין צאין לידי ארבעה וחמשה שאינה נוהגת אלא בשור ושה צלצל': מתקיף לה רמי ב'. א' אמתניתין קא מתמה: והא אין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם. והיאך הקנו לו בעלים כפל זה שעדיין לא נתחייב בו גנב: ואפילו ד' מאיר דאמר. צפ"ג דקדושין (דף סג.) הרי את מקודשת לי על מנת' שאתגייר איכא למיגמר מינה מוכר פירות דקל לחצירו עד שלא צלו לעולם דאפליגו זה רב הונא ורב נחמן לקמן צאצחו נשך (דף קו:): דעבידי דאתו. גרסינן:

Baba Mezia 33b - Ritvah

גמ'. מתקיף לה רמי בר חמא והא אין אדם מקנה לחברו' דבר שלא בא לעולם. פרש"י ז"ל' דאגופה דמתני' מתמה, והא אין אדם מקנה לחברו וכו', והיאך הקנו לו בעלים כפל שעדיין לא נתחייב בו גנב. ולא נהירא' דלישנא דמתקיף לה לא איתמר בשום דוכתא כדקשיא ליה גופה דמתני'. לכך נ"ל' דמתני' ל"ק ליה, דדילמא טעמא דמתני' משום דרבנן מקנו ליה כפילא מפני תקנת העולם. אבל השתא דפריש בצריכותא דלעיל דטעמא משום דבעל פקדון הוא דמקני ליה כפילא, קשיא ליה לרמי בר חמא דהא אין אדם מקנה לחברו דבר שלא בא לעולם.

Torah Chaim

המפקיד פרק שלישי

אבל השתא דקאמר ואי תנא בהמה הוה אמינא כלים לא מקני ליה כפילא אלמא דהכא נמי מעות אינן קונות, אי נמי כדאמר בסמוך דשילם לאו שילם ממש קאמר דאי לאו הכי מה בכך דלא מקני ליה בעלים כפילא הא כיון דקני לה לפרה במעותיו נקנה ליה כפילא ממילא, ואם כן צריך לומר כמ"ש התוספות בשעת משיכה הבעלים מקנין ליה כפילא וקא סלקא דעתך דאינן מקנין לו גוף הפרה אלא מקנין ליה הפרה לקנות הכפל כשיכא, לכך פריך והא אין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם.

דף ד' ע"א

ל'כשתגנוב ותרצני ותש"מני. נקט ותרצה לאפוקי אם הוצרך לשלם על פי עדים שהעידו שפשע דלא קני כפלא.

דף ד' ע"ב

מתקיף לה רמי בר חמא וכו'. מדקאמר מתקיף לה משמע דאצריכותא פריך. ונראה לפרש דאי לאו הך צריכותא איכא למימר דבמעוה דיהיב ליה קניא גוף הפרה כאלו לקחו ממנו וכפילא נקנה לו ממילא ואף על גב דמעוה אינן קונות היינו מדרבנן אבל מדאורייתא מעוה קונות אלא דחכמים תיקנו משיכה שלא יאמר לו נשרפו חטיף בעלייה, והאי טעמא לא שייך הכא כיון שהפרה כבר נגנבה וכל היכא דלא שייך האי טעמא העמידו על דין תורה כמו שכתב הטור סימן קצ"ח, ואף על גב דקיימא לן אין אדם מקנה דבר שאינו ברשותו איכא למימר דהיינו דוקא כשלא היה אותו הדבר ברשותו מעולם כגון בית זה לכשאקנו אתנו לך, אבל פרה זו כיון שהיא שלו בכל מקום שהיא ברשותיה קאי.

① כ"ס ב"ר י"ב נ"ה

Baba Mezia 46b

טעמיה דרב נחמן סבר לה כרבי יוחנן דאמר ד' דבר תורה מעוה קונות ומפני מה אמרו משיכה קונה ד' גזירה' שמא יאמר לו נשרפו חטיף בעלייה ומלתא דשכיחא גזרו ביה רבנן ד' מלתא דלא שכיחא לא גזרו ביה רבנן ולריש לקיש דאמר משיכה מפורשת מן התורה הניחא אי סבר לה כרב

Baba Mezia 46b Rashi

משיכה קונה. ולא מעוה: גזרה שמא. יניחם לוקח צצית מוכר זמן מרוצה ותפול דליקה צצכונת המוכר ולא יחוש לטרוח ולהליל לפיכך העמידום צרשותו לחזור צו אס ירצה דכיון שאס יתייקרו

Lechem HaBirim

פרש"י ד"ה מתקיף לה רמי בר חמא. אמתני' קא מתמה. נראה דנענע לכך, משום דלפי הנראה אתקפתא זאת נמשכת למאי דקא מצריך צריכותא, דקאמר בהמה הוא דמקנה ליה וכו', ולהכי מתקיף והא אין אדם מקנה וכו', ואם כן הוקשה לו לרש"י ז"ל ולדידיה מאי טעמא דמתני', לכך פרש"י דאמתני' גופא קא מתמה, בהנחה דודאי טעמא משום דמקנה ליה הבעלים אליבא דכ"ע, אבל בהיות שאפשר דטעמא דמתניתין דכך תקנו חכמים, כמו שמצינו בהרבה מקומות, נ"ל דפרש"י דאמתניתין קא מתמה, משום דא"א דרמי בר חמא אתא על דברי מסדרי הגמרא רבינא ורב אשי שהיו אחרונים, לכך פרש"י דאמתני' קא מתמה, והבן.